DOMSTOLENS DOM
3. juli 1985 *

I sag 277/83

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, ved Guido Berardis, Kommissionens juridiske tjeneste, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg hos Manfred Beschel, Kommissionens juridiske tjeneste, Jean Monnet-bygningen, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den italienske Republik, ved regeringen, ved Arnaldo Squillante, afdelingsformand i Consiglio di Stato, leder af afdelingen Contenzioso diplomatico, trattati e affari legislativi i udenrigsministeriet, som befuldmægtiget, bistået af Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato, og med valgt adresse i Luxembourg på den italienske ambassade, 5, rue Marie-Adélaïde,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det statueres, at Den italienske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 95, idet den opkræver nedsat produktionsafgift af vinalkohol anvendt ved fremstilling af hedvinen »Marsala«, mens den opkræver fuld særlig importafgift af vinalkohol anvendt ved fremstilling af hedvine, som indføres fra andre medlemsstater,

har

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten Mackenzie Stuart, afdelingsformændene G. Bosco og O. Due, dommerne P. Pescatore, K. Bahlmann, R. Joliet og T. F. O'Higgins,

generaladvokat: Sir Gordon Slynn
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

* Processprog: Italiensk.

efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 27. marts 1985,

afsagt følgende

DOM

(Sagsfremstillingen udelades)

Præmisser

1 Ved stævning, indgivet til Domstolens justitskontor den 19. december 1983, har Kommissionen for De europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det statueres, at Den italienske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 95, idet den opkræver nedsat afgift af vinalkohol anvendt til fremstilling af hedvinen »Marsala«, mens den opkræver fuld særlig importafgift af vinalkohol anvendt ved fremstilling af hedvine, som indføres fra andre medlemsstater.

2 Det fremgår af sagen, at der i henhold til italiensk lovgivning af indenlandsk fremstillet vinalkohol opkræves en produktionsafgift, mens der af indført vinalkohol ved grænsen opkræves en afgift med samme sats. I henhold til artikel 29 i lovdekret nr. 1200 af 6. oktober 1948 (GURI (Gazzetta ufficiale de la Repubblica Italiana) nr. 233 af 6.10.1948, som ændret ved lov nr. 891 af 22.12.1980, GURI nr. 355 af 30.12.1980) ydes der imidlertid en nedsættelse på 60% af produktionsafgiften, såfremt den pågældende vinalkohol anvendes til fremstilling af hedvine, der har ret til betegnelsen »Marsala«.

3 For hedvinen »Marsala« gælder desuden en særlig ordning, der bl.a. indeholder regler om geografisk afgrænsning af vinmarkerne og kvaliteten af de druer, der kan anvendes ved dens fremstilling, samt om den kontrol, det offentlige udøver med hensyn til dens fremstilling og markedsføring.

4 I juli 1984 vedtog det italienske parlament lov nr. 408 af 28. juli 1984 (GURI nr. 212 af 2.8.1984), hvis artikel 4a bestemmer, at den i artikel 29 i lovdekretet af 1948 fastsatte nedsættelse af produktionsafgiften af alkohol, der anvendes ved fremstilling af »Marsala-vin«, udvides til at omfatte alle hedvine og aromatiserede vine, herunder dem, som fremstilles i EF's medlemsstater og indføres til Italien. I loven bestemmes, at den træder i kraft, når de berørte ministre har udstedt et dekret herom, hvilket endnu ikke er sket.

5 Først bemærkes, at Kommissionen har fremhævet, at den senest vedtagne lovbestemmelse er i overensstemmelse med artikel 95, men har tilføjet, at den nuværende retstilstand er den samme som retstilstanden ved sagens anlæg, og at Kommissionen derfor ikke kan udsætte nærværende sag.

6 Det er Kommissionens opfattelse, at alle hedvine, uanset om de er forsynet med oprindelsesbetegnelse, er »lignende« varer i den i artikel 95, stk. 1, forudsatte betydning, idet de »over for forbrugerne frembyder ensartede egenskaber og tjener samme behov«, således som Domstolen fastslog i dommen af 27. februar 1980 (Kommissionen mod Den italienske Republik, sag 169/78, Sml. s. 385, jfr. præmis 5 og de deri anførte henvisninger). Kommissionen har i den forbindelse fremhævet, at hedvine set under ét er homogene produkter med ensartede kendetegn. Således indeholder EF-ordningen en nøjagtig definition af hedvin i bilag II, afsnit 12, til Rådets forordning nr. 337/79 af 5. februar 1979 om den fælles markedsordning for vin (EFT L 54, s. 1). Inden for denne varegruppe kan alle hedvine erstatte hinanden, og de dækker praktisk taget de samme behov hos forbrugerne.

7 Ifølge Kommissionen bevirker et sådant afgiftssystem, at indførte hedvine stilles ringere i forhold til hedvinen »Marsala«. Af hedvine med oprindelsesbetegnelse udgør »Marsala«-vin mere end 90% af de hedvine, der fremstilles i Italien. Den omstændighed, at andre indenlandsk fremstillede hedvine heller ikke er omfattet af afgiftslettelsen, kan ikke på nogen måde ændre ved, at der er tale om forskelsbehandling af indførte hedvine, idet en differentieringsordning i én og samme medlemsstat ifølge Kommissionen kun kan være forenelig med artikel 95, såfremt lignende eller konkurrerende indførte varer ligeledes er omfattet af en sådan afgiftslettelse.

8 Den italienske regering har anført, at den italienske administration for tiden forbereder det i ovennævnte lov nr. 408 nævnte dekret, hvorved den særlige ordning for hedvinen »Marsala« udvides til at omfatte andre italienske hedvine og hedvine, der indføres fra andre medlemsstater. Den nye italienske ordning imødekommer således fuldt ud Kommissionens krav.

9 Med hensyn til sagens realitet har den italienske regering gjort gældende, at Domstolen i dommen af 27. februar 1980 (Kommissionen mod Danmark, sag 171/78, Sml. s. 447) anerkendte, at medlemsstaterne retmæssigt kan yde afgiftsnedsættelser for visse typer varer på betingelse af, at de uden forskel lader begunstigelsen gælde også for indførte produkter, der befinder sig i samme situation. Ordningen for »Marsala«-vin er ikke i strid med det således opstillede princip, idet bestemmelserne vedrørende »Marsala«-vin set under ét indeholder usædvanlige, meget strenge og restriktive regler vedrørende hele produktionen af den pågældende vin. Når der efter italiensk lovgivning ydes en afgiftsnedsættelse, skyldes det et ønske om at tilgodese særlige forhold for producenterne af »Marsala«-vin, idet de skal afholde de yderligere udgifter og omkostninger, der er forbundet med kontrolordningen vedrørende denne produktion.

10 Den italienske regering har desuden anført, at den ikke i afgiftsmæssig henseende er tvunget til at behandle importerede hedvine på samme måde som »Marsala«-vin, når der af indførte hedvine opkræves en afgift med samme sats som den, der opkræves af alle indenlandsk fremstillede hedvine, bortset fra »Marsala«. Under de omstændigheder er det ikke afgørende for at antage, at artikel 95 er overtrådt, at det kan fastlås, at »Marsala« og de indførte hedvine er »lignende« varer. Med hensyn til det spørgsmål, om afgiftsordningen er konkurrenceforvridende, har den italienske regering anført, at en afgiftsmæssig begunstigelse ikke er i strid med artikel 95, når andre forhold sikrer, at begunstigelsen hverken har til formål eller til følge at begrænse indførte varers konkurrencedygtighed. Dette er tilfældet i nærværende sag, idet afgiftsnedsættelsen skal ses som et led i de foranstaltninger til støtte for erhvervslivet i Syditalien, som har til formål at fremme den økonomiske udvikling i lidet udviklede områder, og idet den kun giver producenterne af »Marsala«-vin en meget begrænset fordel (ca. 122 LIT pr. liter »Marsala«-vin).

11 Det må først fastslås, at den nye italienske lov, hvorefter »Marsala«-vin og alle øvrige hedvine, hvadenten de er indenlandsk fremstillede eller indført fra de øvrige medlemsstater, i afgiftsmæssig henseende behandles ens, endnu ikke er trådt i kraft. Den italienske regering har i øvrigt fastholdt sit principielle synspunkt om, at den i afgiftsmæssig henseende særlige behandling af »Marsala«-vin ikke er i strid med traktatens artikel 95. Endelig kan det konstateres, at Kommissionen har besluttet ikke at hæve sagen.

12 Med hensyn til sagens realitet fremgår det af Domstolens faste praksis (jfr. dom af 27.2.1980, Kommissionen mod Italien, sag 169/78, Sml. s. 385, og dom af 27.5.1981, Essevi og Salengo, forenede sager 142 og 143/80, Sml. s. 1413), at artikel 95 har til formål at sikre varernes frie bevægelighed mellem medlemsstaterne på normale konkurrencevilkår gennem fjernelse af enhver form for beskyttelse som følge af interne afgifter, der virker diskriminerende eller beskyttende over for varer fra andre medlemsstater. Den grundlæggende regel på området er artikel 95, stk. 1, som bygger på en sammenligning mellem de afgiftsbyrder, der påhviler henholdsvis indenlandske og indførte varer, som kan betegnes som »lignende«. Under hensyntagen til fællesskabsrettens udviklingstrin kan visse på objektivt grundlag ydede afgiftsfritagelser eller -lettelser være retmæssige på betingelse af, at sådanne begunstigelser uden forskel gælder også for indførte varer, der befinder sig i samme situation.

13 Hedvine er, set under ét, utvivlsomt homogene varer med lignende kendetegn, som over for forbrugerne frembyder ensartede egenskaber og tjener samme behov. Det står desuden fast, at indførte hedvine aldrig vil kunne opnå den afgiftsmæssige fortrinsstilling, »Marsala«-vin har, og at sådanne indførte hedvine derfor er udsat for forskelsbehandling.

14 Der skal herefter tages stilling til, om de hensyn, den italienske regering har anført som begrundelse for den forskellige behandling af vinalkohol, såfremt den anvendes til fremstilling af »Marsala«-vin, gør ordningen forenelig med traktatens artikel 95, stk. 1.

15 Det kan først fastslås, at hedvine fra andre medlemsstater aldrig vil kunne opfylde de betingelser, der i henhold til den italienske ordning kræves opfyldt for, at en hedvin kan opnå betegnelsen »Marsala«, hvorfor de aldrig vil kunne omfattes af den for »Marsala«-vin gældende afgiftslettelse.

16 Den italienske regering kan heller ikke påberåbe sig, at det område, hvor »Marsala«-vinen fremstilles, er lidet udviklet, idet fiskal forskelsbehandling ikke antages at falde uden for artikel 95, blot fordi den samtidig kan betegnes som et middel til at finansiere en statsstøtte (dom af 21.5.1980, Kommissionen mod Italien, sag 73/79, Sml. s. 1533).

17 Selv om det gælder, at afgiftsnedsættelsen kun giver producenterne af »Marsala«-vin en meget begrænset fordel, må det endelig fastslås, at formålet med artikel 95, stk. 1, nemlig at afskaffe al forskelsbehandling, direkte som indirekte, ikke kan nås, såfremt forbudet i artikel 95 kan omgås med henvisning til, at de fordele, der ydes indenlandske varer, kun har begrænset virkning. Selv en afgiftslettelse, hvis diskriminerende virkning er beskeden, er følgelig omfattet af forbudet i artikel 95.

18 På grundlag af det anførte må det derfor fastslås, at de i Italien gældende afgiftsbestemmelser, således som de fremtræder ved ovennævnte lovbestemmelser, er uforenelige med kravene i traktatens artikel 95 for så vidt angår på den ene side afgiften af »Marsala«-vin og på den anden side den særlige importafgift, der opkræves af vinalkohol anvendt ved fremstilling af hedvine, der indføres fra andre medlemsstater.

Sagens omkostninger

19 I medfør af procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at afholde sagens omkostninger. Sagsøgte har tabt sagen og pålægges derfor sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Den italienske Republik har undladt at opfylde sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 95, idet den af hedvine indført fra andre medlemsstater opkræver en særlig importafgift af den vinalkohol, der er anvendt ved deres fremstilling, med en højere sats end den, der gælder for vinalkohol anvendt ved fremstilling af hedvinen »Marsala«.

2) Den italienske Republik betaler sagens omkostninger.

Mackenzie Stuart Bosco Due

Pescatore Bahlmann Joliet O'Higgins

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. juli 1985.

P. Heim
Justitssekretær

A. J. Mackenzie Stuart
Præsident